

EXERCITIILE FORMATIVE
ALE MAMEI „LENEȘE”

EDITURA PARALELA 45

Redactare: Viorel Zaicu
Tehnoredactare: Mihail Vlad
Corectură: Mihaela Pogonici
Pregătire de tipar: Marius Badea
Design copertă: Ionuț Broșțianu

EPP

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BÎKOVA, ANNA

Exercițiile formative ale mamei „leneșe” / Anna Bikova ; trad. din lb. rusă
de Antoaneta Olteanu. - Pitești : Paralela 45, 2017

ISBN 978-973-47-2657-8

I. Olteanu, Antoaneta (trad.)

159.9

Развивающие занятия «ленивой мамы»
Анна Быкова

© Быкова А., текст, 2016

© Alexandra Dikaia, ilustrații, 2016

© katyazzmata, ilustrații, 2016

© Оформление. ООО «Издательство «Э», 2016

Copyright © Editura Paralela 45, 2017

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate, iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.

www.edituraparelela45.ro

ANNA BÎKOVA

EXERCITIILE FORMATIVE
ALE MAMEI „LENEȘE”

Traducere din limba rusă de
Antoaneta Olteanu

Editura Paralela 45

CUPRINS

Introducere.....	11
------------------	----

PARTEA ÎNTÂI. Și totuși, cum să-l faci pe copil să se dezvolte

„Sapă, iepurașule, sapă!”	15
Cea mai obișnuită plimbare educativă	17
Prima enciclopedie.....	22
Cum să alegi o școală formativă.....	26
Când părinții sunt mai buni decât o școală formativă	32
Al doilea copil.....	35
Învățare sau dezvoltare.....	38
Gândirea sistemică.....	43
Cele mai importante principii de dezvoltare a gândirii sistemice	48
Cele mai importante principii ale gândirii creative	51

PARTEA A DOUA. De la unu la doi ani

De unde vin copiii inteligenți.....	59
Jocuri cu batistuța.....	61
Copilul meu nu vorbește	63
Cum să-l ajuți să vorbească.....	66
Vorbire cu vârfurile degetelor.....	72
Nu sunt pur și simplu povești.....	74
Să introducem partea vizuală	78
Intelectul nu înseamnă doar niște litere	81

De ce e așa de important să bați în oală	86
„Nu vrea să modeleze cu mine”	89
Introducere pe tema jucăriilor sortatoare	93
Cum ne motivăm pentru a lucra cu copilul?	97
De ce să-l învățăm pe copil să cadă?	101

PARTEA A TREIA. De la trei la patru ani

Înălțimea Sa Jocul	109
După trei nu e târziu	114
Îi place copilului să învețe?	118
„Cu mine nu s-au jucat părinții...”	120
Ce facem cu emoțiile copiilor?	123
Pisicopedagogia	127
De ce să-l învățăm pe copil să deseneze?	132
Dezvoltarea creației. Lucrul cel mai important: nu-l deranjați!	138
La creația copilului lucrul cel mai important nu e rezultatul, ci procesul	140
Cărțile de colorat distrug creativitatea?	142
Creația copilului și granițele permise	146
Educarea unui poliglot	148
Potențialul formativ al apei	150
Și ce a crescut?	154
Despre importanța comunicării. Experimentul cu mazărea	157
Antrenarea obținerii scopului pentru un copil de patru ani	159
Cum ia geografia prânzul cu noi	162

PARTEA A PATRA. De la cinci la șase ani

Frunzele toamnei ca resursă formativă	167
Un dugudot plus un dugudot	172
Matematica noastră. Ce caută aici pisicile?	176
Viteza de mâncare a unui biscuit	179
Când infecțiile respiratorii virale acute nu ne deranjează	182

Jocuri formative cu un caiet.....	185
Terariul	192
Despre folosirea lucrului manual pentru dezvoltarea gândirii	196
Visele ca impuls al dezvoltării	199
Caloriile și dezvoltarea prin intermediul senzației de foame.....	204
În loc de încheiere. Ce trebuie să știe copilul.....	213

EDITURA PARALELA 45

INTRODUCERE

Mamele și tații de azi sunt foarte îngrijorați de dezvoltarea copiilor. Și asta e foarte bine. Planifică să îi dea mai întâi la o grădiniță avansată, apoi la o superșcoală, la un cerc, la un centru de formare și așa mai departe, de la mic la mare. Dar pentru dezvoltare nu e mereu nevoie de manuale speciale, de metode speciale, de clase dotate special și de pedagogi pregătiți special. E suficientă prezența unui adult interesat de dezvoltarea copilului: poate fi mama, tata, bunica sau doica. Și atunci orice plimbare poate fi plină de informații, iar o gălețușă obișnuită de plastic și o lopățică vor fi extrem de formative în mâinile unui adult care, cu ajutorul lor, va demonstra cele mai neobișnuite experimente.

Partea întâi

ȘI TOTUȘI, CUM SĂ-L FACI PE COPIL SĂ SE DEZVOLTE

„SAPĂ, IEPURAȘULE, SAPĂ!”

educativ
undesăgăseștitimpentrueducație
animalepeunfondverdeșiuncâinepeasfaltulcenușiu

Odată, pe terenul de joacă, pe când mă plimbam cu copilul meu, am fost martoră la discuția dintre două mame. Stăteau la vreo doi pași de mine, iar copiii lor scormoniseră aproape până la fund nisipul ce rămăsesse din iarnă cu niște lopățele de plastic, alături de fiul meu. O mamă i se plângea celeilalte de lipsa catastrofală de timp pentru a se ocupa de copil, iar cealaltă dădea din cap aprobator.

— Spălat și făcut mâncare, uite, și ziua a trecut, ofta trist prima mamă, iar mai apoi s-a întors spre copilul ei, pentru a-și marca prezența: Sapă, iepurașule, sapă! Și a revenit la discuția cu prietena: Vine vara și iar n-o să fie timp pentru lecții...

— Păi ce lecții vara? Mai bine să se joace mai mult afară. Măcar e un folos pentru sănătate, a zis a doua mamă dând din cap.

— Uite, la toamnă a mea o să se ducă la grădiniță, acolo o s-o învețe. La grădiniță pedagogii lucrează cu copiii după programă.

— Noi nu ne ducem la grădiniță. O să caut pentru al meu o școală formativă.

— Ei, bine, dacă ai ceva, poți și mai târziu să formezi. Sapă, iepurașule, sapă!

„Iepurașul” începuse să se uite la un câine ce stătea culcat pe o insuliță de asfalt uscat. Câinele era toropit de soarele primăvărat, stătea întins cu

botul pe labe și, cu o privire leneșă, se uita la vrăbiile obraznice care luau firimituri de pâine de sub botul lui. Și mamele continuau să discute.

— Uite, am cumpărat niște planșe după nu știu ce sistem, am uitat cum îi zice. Pe planșe sunt tot felul de animale și păsări. Se deosebește culoarea fondului, de aceea e clar imediat care din ce grupă este. Animalele sunt pe fond verde, iar păsările, pe albastru. Numai că, din nou, m-am lovit de lipsa de timp. Doar trebuie să ai timp să te așezi, să întinzi toate planșele astea și să-i explici tot. Și toată ziua e așa alergătură, știi și tu. Sapă, iepurașule, sapă!

„Iepurașul”, când a auzit îndemnul mamei, a abandonat observarea câinelui și a vrăbiilor care, fără să țină cont de logica planșelor, își duceau viața pe asfaltul cenușiu apărut de sub zăpadă, și a continuat să sape. Lopățița de plastic viu colorată se cufunda în groapă, luând nisip. Nu era mult nisip. După ce a ajuns la asfalt, fetița s-a apucat să facă o nouă groapă, fără să plece din acel loc. În jurul ei erau deja patru gropi.

Interesant, știa oare „iepurașul” că în jurul ei sunt chiar patru gropi? Care dintre ele e mai adâncă, mai lată, mai mare? Ce culoare are lopățica ei? Ce culoare are găletușa? Ce culoare are găletușa băiețelului care se joacă alături? A cui găletușa e mai mare? Cum îl cheamă pe băiatul de alături? Dar pe cel care sapă mai încolo? Câți ani are? Care dintre ei e mai mare? Al cui e câinele? De ce păsările îi iau pâinea? Oare știe el că păsărelele astea iuți, gălăgioase, se numesc „vrăbii”, iar cele mai mari „porumbei”? Ce multe lucruri i-ar fi putut povesti mama! Dar mama, în timpul plimbării, îi povestește unei alte mame că nu are niciodată timp să se ocupe de copil și mereu e aprobată de ceilalți. „Sapă, iepurașule, sapă!” Mama se bazează pe grădiniță – „acolo sunt pedagogi” –, iar tanti o sfătuiește pe mama la ce școală de formare timpurie a copilului e mai bine să fie dus acesta din primele zile de toamnă. Și până atunci mai e o vară întregă.

Vara, totuși, nu e un motiv de a amâna formarea copilului până la toamnă. Mai ales că, pentru formare, nu e nevoie deloc de manuale speciale, de metodici speciale, de clase dotate special și de pedagogi pregătiți special pentru dezvoltarea copilului: pot fi mama, tata, bunica sau doica. Și atunci orice plimbare poate oferi destule prilejuri de formare. E suficientă prezența unui adult interesat.

CEA MAI OBIȘNUITĂ PLIMBARE EDUCATIVĂ

eusorsăeduci
atențiacopilului
delamotoricasimplăadezvoltăriipânăladezvoltarealogiciipe-
margineauneibălți

*Unu, doi, trei, patru,
O să mergem iar la teatru!*

Chiar „unu”, și nu „un”, așa cum se obișnuiește în numărători. Pentru că e corect „unu”.